Інформаційна довідка
щодо нових правил бронювання військовозобов'язаних
Постанова Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2026 року № 1328
«Деякі питання організації бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час»

1. Загальна суть змін

Постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2026 року № 1328 змінено правила бронювання військовозобов'язаних, порядок визначення підприємств критично важливими та механізм збільшення обсягів бронювання.

Ключовим системним нововведенням є створення **Координаційного центру з організації бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час** нового консультативно-дорадчого органу Кабінету Міністрів України, який фактично стає центральною міжвідомчою ланкою у питаннях:

- погодження критеріїв критичності;
- розгляду пропозицій щодо визначення підприємств критично важливими;
- збільшення обсягів бронювання;
- моніторингу відомостей щодо військовозобов'язаних працівників;
- підготовки рекомендацій щодо скасування статусу критично важливого підприємства.

Для оборонно-промислового комплексу найбільш суттєвими є:

1. зміна базового підходу до 100% бронювання;
2. встановлення спеціального ліміту **до 95%**;
3. збереження можливості бронювання **понад 95%** за окремою процедурою;
4. обов'язкове бронювання всіх працівників, які безпосередньо залучені до виробничих процесів;
5. запровадження участі Координаційного центру у процедурі отримання та збереження критичного статусу;
6. посилення значення належного ведення військового обліку;
7. перегляд чинних критеріїв критичності та перевірка вже визначених критично важливими підприємств.

2. Головна зміна для ОПК - замість автоматичної можливості 100% базово до 95%

До прийняття постанови № 1328 працівники критично важливих установ у сфері ОПК, визначених Міноборони критично важливими для функціонування економіки в особливий період, належали до спеціальної категорії, для якої була передбачена можливість бронювання всіх військовозобов'язаних працівників.

Постанова № 1328 виключає відповідну категорію з переліку працівників, які підлягають повному бронюванню, та встановлює для неї окремий режим.

Відтепер кількість військовозобов'язаних працівників таких підприємств ОПК, які підлягають бронюванню, повинна становити **не більше 95% кількості військовозобов'язаних працівників, зазначеної у рішенні Міноборони** про визначення підприємства критично важливим.

Таким чином, загальна модель для відповідної категорії ОПК змінюється:

було: можливість бронювання до 100%;

стало: базовий граничний обсяг до 95%, але з можливістю його збільшення понад 95%.

Важливо! **не встановлюється абсолютна заборона на 100% бронювання**, але переводить його з автоматично доступної можливості у спеціальний режим, який потребуватиме додаткового рішення Міноборони та участі Координаційного центру.

3. Виробничий персонал підлягає обов'язковому бронюванню

Окремо постанова встановлює гарантію для оборонного виробництва:

обов'язковому бронюванню підлягають усі військовозобов'язані працівники, які безпосередньо залучені до виробничих процесів критично важливих установ.

Отже, ліміт 95% не повинен застосовуватися таким чином, щоб частина безпосередньо залучених до виробництва працівників залишалася незабронюваною.

Практичне значення цієї норми для підприємства полягає в необхідності мати можливість чітко визначити та, за потреби, підтвердити, **які саме працівники безпосередньо залучені до виробничих процесів**.

При цьому сама постанова не деталізує окрему процедуру або вичерпні критерії такого віднесення, тому це питання, ймовірно, матиме суттєве значення під час практичного застосування нових правил.

4. Можливість бронювання понад 95% зберігається

Постанова прямо дозволяє збільшити обсяг бронювання **понад 95%**.

Для підприємств ОПК відповідне рішення приймає **Міністерство оборони України** з урахуванням узгоджених рекомендацій та пропозицій Координаційного центру.

Обґрунтовані пропозиції щодо збільшення обсягів бронювання подаються до Координаційного центру саме Міноборони.

Отже, для підприємства ОПК фактично формується така модель:

до 95% спеціальний базовий ліміт для відповідної категорії ОПК;

понад 95%, у тому числі потенційно до 100% окреме рішення Міноборони після проходження процедури через Координаційний центр.

Таким чином, можливість повного бронювання для підприємств, для яких це об'єктивно необхідно, нормативно збережена, але її реалізація стає складнішою та потребує додаткового обґрунтування.

5. Військовий облік стає критично важливим для отримання підвищеного ліміту

Постанова вперше прямо пов'язує можливість збільшення обсягів бронювання із дотриманням керівником підприємства вимог законодавства щодо організації та ведення військового обліку.

Координаційний центр може відмовити у розгляді обґрунтованої пропозиції щодо збільшення обсягу бронювання, зокрема якщо встановлено:

- два або більше документально підтверджених фактів порушення керівником вимог законодавства у сфері військового обліку протягом останніх 12 місяців; та/або
- факт притягнення керівника до адміністративної відповідальності за відповідні порушення.

Практично це означає, що для підприємств ОПК, які планують претендувати на бронювання понад 95%, **стан військового обліку перетворюється на окремий фактор доступу до підвищеного ліміту**.

Підприємствам що подаватимуться на критичність варто ґрунтовно перевіряти:

- накази та внутрішні документи щодо військового обліку;
- призначення відповідальних осіб;
- повідомлення ТЦК та СП;
- актуальність облікових даних;
- результати попередніх перевірок;
- наявність адміністративних матеріалів щодо керівника.

6. Новий Координаційний центр

Координаційний центр створюється як **тимчасовий консультативно-дорадчий орган Кабінету Міністрів України**.

Його співголовами є заступник Міністра економіки та довкілля та заступник Міністра оборони.

До складу також входять представники:

Секретаріату Кабінету Міністрів; Мінцифри; МВС; Мінвідновлення; Мінагрополітики; Офісу Президента; Міненерго; Генерального штабу ЗСУ; ДПСУ; Національної поліції; Пенсійного фонду; Держпраці; СБУ; Служби зовнішньої розвідки; ГУР Міноборони; Мінекономіки.

Таким чином, питання бронювання та критичності переходять від моделі погодження між окремими міністерствами до **постійного міжвідомчого механізму**.

7. Координаційний центр впливатиме не лише на бронювання, а й на сам статус критичності

До повноважень Центру належить розгляд пропозицій державних органів щодо:

- визначення підприємств критично важливими;
- збільшення обсягів бронювання;
- скасування рішень про критичність.

Центр також отримує право моніторити через державні реєстри інформацію про військовозобов’язаних працівників підприємств, які звертаються за статусом критично важливих.

Рекомендації Координаційного центру щодо скасування критичного статусу **не призводять до автоматичного його скасування**, але є підставою для розгляду уповноваженим органом питання про скасування відповідного рішення.

Це означає посилення контролю за підприємством не лише на етапі отримання критичності, але й упродовж строку її дії.

8. Змінюється процедура отримання критичності

До змін відповідний державний орган розглядав звернення підприємства та самостійно приймав рішення про визначення його критично важливим.

Тепер процедура стає багатоступеневою:

1. Підприємство подає документи відповідному державному органу.

2. Державний орган протягом не більше семи робочих днів перевіряє відповідність підприємства встановленим критеріям.

3. Державний орган передає матеріали Координаційному центру.

4. Координаційний центр надає рекомендації та пропозиції.

Стандартний строк їх надання — **до одного календарного місяця** з дня отримання звернення.

5. Після отримання рекомендацій державний орган має протягом не більше трьох робочих днів прийняти рішення про надання критичного статусу або надати мотивовану відмову.

Аналогічна процедура встановлена для підприємств, які визначаються критично важливими для забезпечення потреб Збройних Сил та інших військових формувань.

Отже, **нормативний максимальний маршрут** у звичайному режимі потенційно може становити:

до 7 робочих днів + до 1 календарного місяця + до 3 робочих днів.

9. Передбачений прискорений розгляд

Якщо існує обґрунтована потреба, державний орган може звернутися до Координаційного центру із проханням про невідкладний розгляд.

У такому випадку Центр повинен надати рекомендації та пропозиції **не більш як протягом семи робочих днів**.

Важливо! ініціатором невідкладного розгляду є саме **державний орган**, а не безпосередньо підприємство.

10. Новий підхід до визначення критично важливого підприємства

Постанова доповнює нормативну модель критичності.

Пункт 4 постанови Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 р. № 76 в новій редакції:

«**Критично важливими** для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період **можуть бути визначені підприємства**, установи, організації, тимчасове припинення або **значне скорочення діяльності** яких у зв'язку з мобілізацією працівників **завдасть шкоди обороноздатності держави (зокрема виконанню оборонних контрактів, виробництву та ремонту озброєння, військової техніки, безпілотних систем і боєприпасів)**, функціонуванню критичної інфраструктури, життєзабезпеченню населення (зокрема забезпеченню внутрішнього ринку товарами першої необхідності, продуктами харчування, лікарськими засобами та пальним) або макрофінансовій стійкості держави (доходам бюджету, валютній виручці, інвестиціям у виробництво та відновлення), **що підтверджується перевірюваними показниками**, **підприємства**, установи, організації гуманітарної сфери, виключно ті, які мають критичне значення для забезпечення функціонування держави в особливий період і **безперервна діяльність яких необхідна під час особливого періоду**, які, зокрема: **провадять діяльність у сфері:**

- оборонно-промислового комплексу;

- паливно-енергетичного комплексу;
- житлово-комунального господарства;

…..»

11. Перегляд критеріїв критичності

Передбачається перегляд чинних галузевих та регіональних критеріїв критичності.

Центральні органи виконавчої влади, інші державні органи та відповідні державні адміністрації повинні **протягом 10 днів з дня набрання постановою чинності** переглянути та погодити критерії з новим Координаційним центром.

Після цього вони мають провести аналіз відповідності вже визначених критично важливими підприємств оновленим критеріям.

Якщо критерій, на підставі якого підприємство було визнане таким, що має важливе значення для галузі або територіальної громади, буде виключено, відповідне рішення про критичність підлягатиме скасуванню.

Таким чином можна дійти висновку, що постанова не означає автоматичного скасування всіх чинних статусів критичності, але запускає **обов'язковий перегляд самої нормативної бази та подальшу перевірку відповідності підприємств новим правилам**.

12. Що буде з уже чинними статусами критичності

Постанова містить перехідне правило:

рішення про визначення підприємств критично важливими, які є чинними на дату набрання постановою № 1328 чинності *, **продовжують діяти протягом строку, на який вони були прийняті**.

(* Постанова № 1328 не набрала чинності 23 жовтня автоматично в день її прийняття.

У самому тексті постанови немає окремої спеціальної дати набрання чинності. Тому застосовується загальне правило статті 52 Закону України «Про Кабінет Міністрів України»: постанова КМУ набирає чинності з дня її офіційного опублікування, якщо самою постановою не встановлено інше.

Остаточний текст постанови № 1328 був оприлюднений на сайті Кабміну 26 жовтня 2026 року орієнтовно о 21 годині, але саме офіційне опублікування в «Урядовому кур'єрі» або «Офіційному віснику України», веб-порталі ВРУ не підтверджене.

Саме розміщення тексту на урядовому сайті не тотожне офіційному опублікуванню для цілей набрання чинності .Станом на 23:50 26 жовтня 2026 року постанова не опублікована на веб-порталі ВРУ, перевірити інформацію на веб-порталі Урядового кур'єру не вбачається за можливе через технічні несправності веб-порталу, про що розміщено відповідне оголошення.)

Виняток рішення, які будуть скасовані внаслідок перегляду критеріїв відповідно до перехідних положень постанови.

Таким чином, підприємству не потрібно лише через прийняття постанови № 1328 автоматично заново отримувати критичність. Однак необхідно перевірити, **на якому саме критерії було засноване чинне рішення**, та відстежувати результати його перегляду відповідним органом.

13. Що буде з чинними рішеннями Міноборони про збільшення бронювання

Для ОПК це окремо перехідне положення.

Рішення Міноборони, прийняті до 8 грудня 2025 року

Продовжують діяти протягом строку дії критичності підприємства, але **не довше ніж до 8 грудня 2026 року**.

Рішення Міноборони, прийняті після 8 грудня 2025 року

Продовжують діяти протягом строку критичності підприємства, але **не довше строку, прямо визначеного відповідним рішенням Міноборони**.

Тому підприємствам, які зараз мають індивідуально збільшений обсяг бронювання, необхідно окремо перевірити:

- дату рішення Міноборони;
- строк його дії;
- строк чинності статусу критично важливого підприємства;
- необхідність завчасного отримання нового рішення вже за процедурою постанови № 1328.

«Установити, що:

1) рішення про визначення підприємств, установ, організацій критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, які є чинними станом на дату набрання чинності цією постановою, залишаються чинними протягом строку, на який вони прийняті, крім тих, які було скасовано відповідно до абзацу третього пункту 2 цієї постанови;

2) рішення Міністра оборони про збільшення обсягів бронювання військовозобов'язаних, прийняті до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 8 грудня 2025 р. № 1608 "Деякі питання бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час" (Офіційний вісник України, 2025 р., № 10, ст. 7160), залишаються чинними протягом усього строку дії рішення про визначення підприємства, установи, організації критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, але не довше ніж до 8 грудня 2026 року. Рішення Міністерства оборони про збільшення обсягів бронювання військовозобов'язаних, прийняті після 8 грудня 2025 р., залишаються чинними протягом строку дії рішення про визначення підприємства, установи, організації критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, але не довше строку, визначеного у відповідному рішенні Міністерства оборони.»

14. Строк дії рішення про збільшення обсягів бронювання

Нове рішення державного органу про збільшення обсягів бронювання має містити:

- код ЄДРПОУ;
- повне найменування підприємства;
- збільшений ліміт бронювання;
- загальну кількість військовозобов'язаних, які підлягають бронюванню;
- строк дії рішення.

Строк такого рішення **не може перевищувати одного року**.

15. Після збільшення ліміту бронювання потрібно оформити протягом 10 робочих днів

Після прийняття рішення про збільшення ліміту відповідний державний орган вносить інформацію про його зміну до Єдиного переліку через Портал Дія.

Підприємство повинно здійснити відповідне бронювання **протягом 10 робочих днів**.

Якщо бронювання у цей строк не здійснено, рішення про збільшення обсягів бронювання **втрачає чинність**.

Після закінчення строку дії рішення про підвищений ліміт відповідні відстрочки мають бути анульовані протягом п'яти робочих днів.

Отже, підприємствам потрібно окремо контролювати не лише строк критичності, а й **строк дії підвищеного ліміту та дату його внесення до Дії**.

16. Координаційний центр може рекомендувати скасування критичності

Центр може надавати державному органу рекомендації щодо скасування рішення про визначення підприємства критично важливим, зокрема у разі надходження відповідних звернень правоохоронних органів.

Водночас рекомендація Координаційного центру **не є автоматичним скасуванням статусу**.

Вона є підставою для розгляду відповідним державним органом питання щодо скасування рішення.

Для підприємств це означає необхідність постійно підтримувати не лише формальну відповідність критеріям, а й належне документальне підтвердження фактичної діяльності, яка обґрунтовує критичність.

17. Що змінилося порівняно з попереднім проєктом

Фінальна редакція постанови є суттєво м'якшою для ОПК, ніж проєкт, який раніше направлявся на погодження.

У проєкті пропонувалося:

- встановити для ОПК максимум **85%** бронювання;
- не передбачати настільки чіткого спеціального захисту всіх працівників, безпосередньо залучених до виробничих процесів;
- запровадити більш жорсткі обмеження і для окремих інших критичних галузей.

У фінальній постанові:

- ліміт для ОПК підвищено до **95%**;
- прямо передбачено **обов'язкове бронювання всіх безпосередньо залучених до виробничих процесів**;
- прямо залишена можливість отримати **понад 95%, фактично до 100%**, за рішенням Міноборони та після проходження процедури через Координаційний центр;
- встановлено максимальний строк розгляду Координаційним центром;
- передбачено можливість невідкладного розгляду протягом семи робочих днів.

Отже, ключова позиція оборонної галузі щодо необхідності збереження можливості повного бронювання **частково врахована**: 100% більше не є базовим режимом, але залишається юридично можливим.

18. Основні практичні наслідки для підприємств ОПК

1. 95% стає базовою верхньою межею

Для підприємств ОПК відповідної категорії необхідно виходити з нового базового показника **до 95%**.

2. Виробничий персонал має бути захищений у повному обсязі

Необхідно визначити перелік працівників, які безпосередньо залучені до виробничих процесів, і забезпечити можливість підтвердити характер їх функцій.

3. Для 100% бронювання знадобиться окрема процедура

Якщо підприємству об'єктивно необхідно забронювати понад 95%, доцільно завчасно готувати обґрунтування для Міноборони.

Аргументація може включати, зокрема:

- виконання державних оборонних контрактів;
- виробничі плани;
- залежність окремих технологічних процесів від конкретних працівників;
- неможливість оперативної заміни фахівців;
- ризик зупинки або скорочення виробництва;
- вплив втрати персоналу на строки поставки продукції силам оборони.

4. Необхідно провести внутрішній аудит військового обліку

Порушення військового обліку керівником можуть заблокувати розгляд питання про збільшення ліміту.

5. Необхідно перевірити підставу чинної критичності

Органи влади переглядатимуть свої критерії. Якщо критерій, на якому базується статус підприємства, буде виключено, критичність може бути скасована.

6. Необхідно перевірити всі чинні рішення Міноборони щодо збільшених квот

Особливо рішення, прийняті до 8 грудня 2025 року, оскільки для них встановлено граничну дату **8 грудня 2026 року**.

7. Документи на продовження критичності слід подавати завчасно

Через появу додаткового етапу у вигляді Координаційного центру загальний строк процедури може істотно збільшитися.

9. Що принципово не змінилося

Постанова № 1328 **не скасовує сам інститут критично важливих підприємств і не встановлює автоматичного розбронювання всіх працівників**.

Також:

- остаточне рішення про надання підприємству статусу критично важливого продовжує приймати відповідний державний орган;
- Координаційний центр надає рекомендації та пропозиції, але не підміняє собою Міноборони або інший компетентний орган;
- чинні рішення про критичність продовжують діяти протягом встановленого строку, якщо не виникнуть передбачені постановою підстави для їх скасування;
- для ОПК залишається нормативна можливість бронювання понад 95%.

Висновок

Постанова № 1328 не просто змінює відсоток бронювання, а **суттєво перебудовує систему управління критичністю та бронюванням**.

Для оборонного сектору результат є компромісним.

З одного боку, підприємства ОПК втрачають попередню модель, за якої для відповідної категорії була доступна можливість повного бронювання військовозобов'язаних працівників без спеціального додаткового погодження.

З іншого боку:

- замість запропонованих раніше 85% Уряд встановив **95%**;
- усі працівники, безпосередньо залучені до виробничих процесів, підлягають **обов'язковому бронюванню**;
- можливість бронювання **понад 95%, у тому числі до 100%, збережена**;

- рішення щодо такого збільшення для ОПК залишається за Міноборони, хоча тепер потребує проходження через Координаційний центр.

Основним практичним ризиком для підприємств стає не лише сам ліміт 95%, а **ускладнення процедурної моделі**: отримання критичності та підвищеного ліміту тепер передбачає додатковий міжвідомчий етап, а стан військового обліку та документальне підтвердження фактичної критичності підприємства набувають ще більшого значення.

Першочергово підприємствам ОПК доцільно:

1. перевірити строк і підставу чинного статусу критично важливого підприємства;
2. перевірити строк дії рішення Міноборони про збільшений обсяг бронювання;
3. визначити та документально зафіксувати категорії працівників, які безпосередньо залучені до виробничих процесів;
4. провести аудит військового обліку;
5. оцінити, чи достатньо підприємству 95% ліміту;
6. якщо необхідно понад 95% завчасно підготувати виробниче та контрактне обґрунтування для Міноборони;
7. відстежувати оновлення критеріїв критичності Міноборони після їх погодження з Координаційним центром;

8. подавати документи на продовження або підтвердження критичності завчасно з урахуванням нових строків процедури.

Ключове для сфери:

100% бронювання не скасовано остаточно, але перестає бути базовою можливістю.

Основний ліміт 95%; понад 95% необхідно окремо обґрунтовувати і погоджувати через Міноборони та Координаційний центр.

Водночас усі військовозобов'язані працівники, безпосередньо залучені до виробничих процесів, підлягають обов'язковому бронюванню.